

Celem projektu badawczego „Ojcowie polskiego designu. Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana (TPSS). Architektura wnętrza i meblarstwo” jest przygotowanie do druku monografii naukowej będącej omówieniem historii i recepcji działalności Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana. Opracowaniu towarzyszyć będzie aneks zawierający przedruki całości lub fragmentów tekstów, z początku XX wieku, na temat sztuki stosowanej. TPSS powstało w roku 1901 w Krakowie. Działalność Towarzystwa przyczyniła się do rozkwitu architektury wnętrza, meblarstwa, sztuki tkaniny, druku artystycznego i metaloplastyki. TPSS propagowało na ziemiach polskich idee integracji sztuk, popularyzowało także polską sztukę ludową różnych regionów kraju. Towarzystwo stworzyło podwaliny dla rozwoju polskiej sztuki stosowanej XX wieku, było tygłem, w którym z mieszanki sztuki ludowej, tendencji modernistycznych i historycznych wyłoniło się polskie art déco - polski styl narodowy dwudziestolecia międzywojennego. Towarzystwo stało się również szkołą dla przyszłych wybitnych twórców, ojców sukcesu polskiego designu w dwudziestoleciu międzywojennym i nauczycieli designerów działających po roku 1945.

Celem drugiego etapu projektu jest przygotowanie cyklu artykułów podejmujących analizę projektów i realizacji z dziedziny architektury wnętrza i meblarstwa, autorstwa artystów związanych z TPSS, powstałych w latach 1901-1913. Towarzystwo rozpisywało konkursy na projekty mebli, jego członkowie realizowali zespołowe i indywidualne projekty wnętrza. W ich stylu wyróżniano dotychczas trzy tendencje. Początkowo silnie uwidaczniały się inspiracje sztuką ludową i oddziaływanie stylu zakopiańskiego. Często były także nawiązania do stylów historycznych, zwłaszcza biedermeieru. Trzecim nurtem, który możemy nazwać modernistycznym, była skłonność artystów do upraszczania i geometryzacji kształtów. Projekty te antycypowały stylistykę mebli art déco, a nawet funkcjonalistycznych.

Projekt przewiduje przebadanie szerokiego spektrum ról, obejmującego różnorodne typy publikacji, dokumenty archiwalne, zachowane wnętrza i meble, dokumentujące je fotografie i ich projekty. Punktem wyjścia dla badań staną krajowe kwerendy biblioteczne, archiwalne oraz muzealne, które umożliwiłyby zebranie materiałów źródłowych i porównawczych. Zagraniczne kwerendy biblioteczne i muzealne umożliwiłyby osadzenie polskiego meblarstwa i architektury wnętrza kręgu TPSS w szerszym kontekście europejskim. Badania działalności TPSS, polskiego meblarstwa i architektury wnętrza będą miały interdyscyplinarny charakter. Wymagają one stosowania różnorodnych metod z zakresu historii sztuki. Projekt przewiduje przebadanie szerokiego spektrum ról, obejmującego różnorodne typy publikacji, dokumenty archiwalne, zachowane wnętrza i meble, dokumentujące je fotografie i ich projekty. Punktem wyjścia dla badań staną krajowe kwerendy biblioteczne, archiwalne oraz muzealne, które umożliwiłyby zebranie materiałów źródłowych i porównawczych. Zagraniczne kwerendy biblioteczne i muzealne umożliwiłyby osadzenie polskiego meblarstwa i architektury wnętrza kręgu TPSS w szerszym kontekście europejskim.

Działalność TPSS, jak również historia polskiej architektury wnętrza i meblarstwa początku XX wieku nie doczekały się opracowania monograficznego. Niniejszy projekt badawczy dzięki gruntownym badaniom źródłowym wprowadzi do historii polskiego designu nowe, niewzględzane i niewykorzystane w dotychczasowych opracowaniach dzieła, materiały archiwalne i ikonograficzne. Zwróci uwagę na twórców, którzy byli marginalizowani. Projekt, dzięki swojemu pionierskiemu charakterowi, otworzy nową perspektywę interpretacyjną dla badań nad początkami polskiego designu oraz architektury wnętrza i meblarstwa początku XX wieku.